

NOVADAN®

SIKKERHEDSDATABLAD

Lime 374 (Maskinafkalker Flydende)

NOVADAN®

SDS i overensstemmelse med EUROPA-PARLAMENTETS OG RÅDETS FORORDNING (EF) Nr. 1907/2006 om registrering, vurdering og godkendelse af samt begrænsninger for kemikalier (REACH), Bilag II

PUNKT 1: Identifikation af stoffet/blandingen og af selskabet/virksomheden

Udgivet dato 23.05.2012

Revisionsdato 10.06.2015

1.1. Produktidentifikator

Kemikaliets navn Lime 374 (Maskinafkalker Flydende)

Artikel nr. 24631

1.2. Relevante identificerede anvendelser for stoffet eller blandingen samt anvendelser, der frarådes

Produktgruppe Surt afkalkningsmiddel.

Anvendelse af stoffet eller præparatet Til afkalkning af kaffe-, vaske- og opvaskemaskiner.

Relevante identificerede anvendelser SU3 Industrielle anvendelser: Anvendelser af stoffer som sådan eller i kemiske produkter* på industri-anlæg
 SU22 Faglige anvendelser: Det offentlige område (administration, uddannelse, forlystelser, tjeneste-ydelser, håndværkere)
 PC35 Vaske- og rens produkter (herunder opløsningsmiddelbaserede produkter)
 PROC2 Anvendelse i lukket, kontinuerlig proces med kontrolleret lejlighedsvis eksponering
 PROC8a Overførsel af stof eller kemisk produkt (påfyldning/udtømning) fra/til kar/store beholdere på ikke-dedikerede anlæg
 ERC8A Udbredt indendørs anvendelse af proceshjælpemidler i åbne systemer

Anvendelser der frarådes Ingen specifikke frarådede anvendelser er identificeret.

1.3. Nærmere oplysninger om leverandøren af sikkerhedsdatabladet

Producent

Firmanavn Novadan ApS
 Postadresse Platinvej 21
 Postnr. DK-6000
 Poststed Kolding
 Land Danmark
 Telefon + 45 76 34 84 00
 Telefax + 45 75 50 43 70
 E-mail sds@novadan.dk
 Web-adresse http://www.novadan.dk

1.4. Nødtelefon

Nødtelefon Giftlinjen. Besvares på dansk og engelsk hele døgnet.:+45 82 12 12 12

PUNKT 2: Fareidentifikation

2.1. Klassificering af stoffet eller blandingen

Klassificering i henhold til 67/548/EEC eller 1999/45/EC	C; R34
Klassificering i henhold til CLP (EC) No 1272/2008 [CLP/GHS]	Skin Corr 1B; H314
Stoffets/blandingens farlige egenskaber	For yderligere information, se punkt 11.

2.2. Mærkningselementer

Farepiktogrammer (CLP)

Sammensætning på etiketten	Methansulfonsyre: 5 - 15 %
Signalord	Fare
Faresætninger	H314 Forårsager svære forbrændinger af huden og øjenskader.
Sikkerhedssætninger	P280 Bær beskyttelsehandsker/beskyttelsestøj/øjensbeskyttelse/ansigtsbeskyttelse P303 + P361 + P353 VED KONTAKT MED HUDEN (eller håret): Tilmudset tøj tages straks af/fjernes. Skyl/brus huden med vand. P305 + P351 + P338 VED KONTAKT MED ØJNENE: Skyl forsigtigt med vand i flere minutter. Fjern eventuelle kontaktlinser, hvis dette kan gøres let. Fortsæt skylning. P310 Ring omgående til en GIFTINFORMATION eller en læge.

2.3. Andre farer

Sundhedsmæssige virkninger	Virker ætsende på hud og øjne. Kan give varig skade på øjnene, specielt hvis produktet ved kontakt ikke STRAKS skylles væk. Se i øvrigt punkt 11 for yderligere information om sundhedsfare.
Miljøeffekt	Produktet indeholder et stof, som er farligt for organismer, der lever i vand, og som kan forårsage uønskede langtidsvirkninger i vandmiljøet. Se også punkt 12. Produktet kan i større mængder medføre en lokal ændring af surhedsgraden i mindre vandssystemer, som indebærer risiko for skadevirkninger overfor vandlevende organismer. Produktet indeholder ingen PBT eller vPvB stoffer.

PUNKT 3: Sammensætning af/oplysning om indholdsstoffer

3.1. Stoffer

Komponentnavn	Identifikation	Klassificering	Indhold
Citronsyre, monohydrat	CAS-nr.: 5949-29-1 EF-nr.: 201-069-1 Registreringsnummer: 01-2119457026-42-xxxx	Xi; R36 Eye Irrit. 2; H319	1 - 5 %
Methansulfonsyre	CAS-nr.: 75-75-2 EF-nr.: 200-898-6 Indeksnr.: 607-145-00-4 Registreringsnummer: 01-2119491166-34-xxxx	C; R34 Skin Corr 1B; H314 Met. Corr. 1; H290	5 - 15 %

Komponentkommentarer Hele teksten for alle R- og faresætninger er vist i punkt 16.

PUNKT 4: Førstehjælpsforanstaltninger

4.1. Beskrivelse af førstehjælpsforanstaltninger

Generelt	Fjern den tilskadedekomne fra det forurenede område.
Indånding	Personen bringes i frisk luft og holdes i ro under opsyn. Ved ubehag søg

	skadestue og medbring sikkerhedsdatabladet.
Hudkontakt	Vask og skyl straks forurenede hud med vand. Fjern straks tilsmudset tøj og skyl huden med vand. Søg læge ved fortsatte gener.
Øjenkontakt	Vigtigt! Skyl straks med vand i mindst 15 min. Kan give varige skader, hvis øjet ikke skylles øjeblikkeligt. Kontaktlinser fjernes, før skylning påbegyndes. Transporteres straks til skadestue eller øjenlæge. Fortsæt skylningen under transport til skadestue.
Indtagelse	Skyl straks munden og drik rigelige mængder vand. Tilkald ambulance. Medbring sikkerhedsdatabladet. Fremkald ikke opkastning. Hvis opkastning indtræffer, holdes hovedet lavt, så der ikke kommer maveindhold i lungerne. Giv intet at drikke, hvis personen er bevidstløs.
Anbefalet personlige værnemidler til personer som giver førstehjælp	Benyt nødvendige værnemidler. Vedrørende personlige værnemidler, se punkt 8.

4.2. Vigtigste symptomer og virkninger, både akutte og forsinkede

Akutte symptomer og virkninger	Beskrevet i punkt 2.2 og 2.3.
Forsinkede symptomer og virkninger	Ætsningen trænger dybt ind i vævet og bemærkes ofte først efter et stykke tid.

4.3. Angivelse af om øjeblikkelig lægehjælp og særlig behandling er nødvendig

Anden information	Ved bevidstløshed, indtagelse eller øjenkontakt: Tilkald straks læge/ambulance. Vis dette sikkerhedsdatablad.
-------------------	---

PUNKT 5: Brandbekæmpelse

5.1. Slukningsmidler

Egnede slukningsmidler	Brandslukningsmiddel vælges under hensyntagen til evt. andre kemikalier.
------------------------	--

5.2. Særlige farer i forbindelse med stoffet eller blandingen

Brand- og eksplosionsfare	Produktet er ikke brandfarligt. Ved brand kan der dannes sundhedsfarlige gasser. Slukningsvand, der har været i kontakt med produktet, kan være ætsende.
---------------------------	--

5.3. Anvisninger for brandmandskab

Personlige værnemidler	Benyt nødvendige værnemidler. Vedrørende personlige værnemidler, se punkt 8.
Brandslukningsprocedurer	Der henvises til firmaets brandprocedure. Informer de ansvarlige myndigheder ved risiko for vandforurening. Undgå indånding af røggasser.

PUNKT 6: Forholdsregler over for udslip ved uheld

6.1. Personlige sikkerhedsforanstaltninger, personlige værnemidler og nødprocedurer

Sikkerhedsforanstaltninger til beskyttelse af personer	Pas på! Produktet er ætsende. Beskyttelseshandsker, -briller og særligt arbejdstøj skal anvendes. Ved utilstrækkelig ventilation: Brug egnet åndedrætsværn. Vedrørende personlige værnemidler, se punkt 8.
--	--

6.2. Miljøbeskyttelsesforanstaltninger

Miljøbeskyttelsesforanstaltninger	Undgå udledning til jord og vandmiljø. Ved større udslip til afløb/vandmiljø underrettes lokale myndigheder.
-----------------------------------	--

6.3. Metoder og udstyr til inddæmning og oprensning

Metoder til oprensning	Inddæm og opsug spild med sand, savsmuld eller lignende. Vask forurenede områder med store mængder vand.
------------------------	--

6.4. Henvisning til andre punkter

Andre anvisninger	Se punkt 8 og punkt 13.
-------------------	-------------------------

PUNKT 7: Håndtering og opbevaring

7.1. Forholdsregler for sikker håndtering

Håndtering Undgå kontakt med hud og øjne. Må ikke blandes med klorholdige produkter, da der kan udvikles giftige klogasser. Brug arbejdsmetoder, der minimerer spredning i form af dampe, støv, røg, aerosoler, stænk mv. i det omfang det er teknisk muligt.

7.2. Betingelser for sikker opbevaring, herunder eventuel uforenelighed

Opbevaring Opbevares i tætlukket originalemballage. Må ikke opbevares sammen med nærings- og nydelsesmidler samt foderstoffer. Opbevares adskilt fra: Klor og Baser.

Betingelser for sikker opbevaring

Opbevaringstemperatur Værdi: -10-35 °C.
Lagerstabilitet Holdbarhed: 36 måneder.

7.3. Særlige anvendelser

Specifik(ke) anvendelse(r) Identificerede anvendelser for dette produkt er beskrevet i punkt 1.2.

PUNKT 8: Eksponeringskontrol/personlige værnemidler

8.1. Kontrolparametre

Grænseværdier

Komponentnavn	Identifikation	Værdi	Norm år
Methansulfonsyre	CAS-nr.: 75-75-2 EF-nr.: 200-898-6 Indeksnr.: 607-145-00-4 Registreringsnummer: 01-2119491166-34-xxxx		

DNEL / PNEC fra komponenter

Komponent	Methansulfonsyre
DNEL	Gruppe: Forbruger Eksponeringsvej: Dermal Eksponering frekvens: Lang sigt (gentages) Type effekt: Systemisk virkning Værdi: 8,33 mg/kg Bemærkninger: Supplier MSDS
DNEL	Gruppe: Forbruger Eksponeringsvej: Indånding Eksponering frekvens: Kort sigt (akut) Type effekt: Systemisk virkning Værdi: 1,44 mg/m ³ Bemærkninger: Supplier MSDS
DNEL	Gruppe: Forbruger Eksponeringsvej: Indånding Eksponering frekvens: Lang sigt (gentages) Type effekt: Systemisk virkning Værdi: 1,44 mg/m ³ Bemærkninger: Supplier MSDS
DNEL	Gruppe: Arbejdstager Eksponeringsvej: Dermal Eksponering frekvens: Lang sigt (gentages) Type effekt: Systemisk virkning Værdi: 19,44 mg/kg Bemærkninger: Supplier MSDS
DNEL	Gruppe: Arbejdstager Eksponeringsvej: Indånding

	Eksponering frekvens: Lang sigt (gentages) Type effekt: Lokal effekt Værdi: 2,89 mg/m ³ Bemærkninger: Supplier MSDS
PNEC	Eksponeringsvej: Rensningsanlæg STP Værdi: 100 mg/l Bemærkninger: Supplier MSDS
PNEC	Eksponeringsvej: Jord Værdi: 0,00183 mg/kg Bemærkninger: Supplier MSDS
PNEC	Eksponeringsvej: Sediment Værdi: 0,0251 mg/kg Bemærkninger: Fresh water, Supplier MSDS
PNEC	Eksponeringsvej: Luft Værdi: 0,12 mg/l Bemærkninger: Supplier MSDS
PNEC	Eksponeringsvej: Vand Værdi: 0,0012 mg/l Bemærkninger: Sea water, Supplier MSDS
PNEC	Eksponeringsvej: Vand Værdi: 0,012 mg/l Bemærkninger: Fresh water, Supplier MSDS
Anden information om grænseværdier	Ingen data registreret.

8.2. Eksponeringskontrol

Anbefalede overvågningsprocedurer
Foranstaltning til kontrol af eksponering på arbejdspladsen

Ukendt.
Personlige værnemidler skal vælges i overensstemmelse med gældende CEN standarder og i samarbejde med leverandøren af personlige værnemidler. Øjenskylleflaske skal være ved arbejdsstedet.

Sikkerhedsskilte

Åndedrætsværn

Åndedrætsværn

Brug egnet åndedrætsværn ved utilstrækkelig ventilation. Brug åndedrætsværn med partikelfilter, type P2.

Beskyttelse af hænder

Beskyttelse af hænder
Gennembrudstid

Brug beskyttelseshandsker af: Butylgummi. Neoprengummi. Nitrilgummi. Gennembrudstid for nitrilgummi, neoprene og butylgummi er ca. 3 timer. Anbefalingen er et kvalificeret skøn baseret på viden om indholdsstofferne. Elastiske handsker strækkes ved brug, så handskeykkelsen og dermed gennembrudstiden reduceres. Temperaturen i praksis i handsken er ca. 35 °C, mens standardtesten EN 374-3 er foretaget ved 23 °C. Handskeguidens gennembrudstid er derfor reduceret med en faktor 3.

Beskyttelse af øjne / ansigt

Øjenværn

Brug øjenbeskyttelse.

Beskyttelse af hud

Hudværn (andet end handsker)

Ved risiko for kontakt skal forklæde eller særligt arbejdstøj anvendes. Brug gummistøvler.

Farer ved opvarmning

Farer ved opvarmning

Se punkt 5.

Passende miljøforanstaltninger eksponeringskontrol

Foranstaltninger til begrænsning af eksponering af miljøet Se punkt 6.

PUNKT 9: Fysisk-kemiske egenskaber

9.1. Oplysninger om grundlæggende fysiske og kemiske egenskaber

Tilstandsform	Væske.
Kommentarer, Lugtgrænse	Ikke relevant.
pH (som det leveres)	Værdi: < 1,0
pH (vandig opløsning)	Værdi: ~ 2,0
Kommentarer, pH (vandig opløsning)	5%
Kommentarer, Smeltepunkt / smeltepunktsinterval	Ikke relevant.
Kommentarer, Kogepunkt / kogepunktsinterval	Ikke relevant.
Kommentarer, Fordampningshastighed	Ikke relevant.
Kommentarer, Eksplosionsgrænse	Ikke relevant.
Vægtfylde	Værdi: ~ 1,05 kg/l
Opløselighedsbeskrivelse	Fuldstændigt opløseligt i vand.
Kommentarer, Fordelingskoefficient: n-octanol / vand	Ikke relevant.
Kommentarer, Selvantændelsestemperatur	Ikke relevant.
Kommentarer, Viskositet	Ikke bestemt.
Eksplosive egenskaber	Ikke eksplosiv.
Oxiderende egenskaber	Opfylder ikke kriterierne for brandnærende (oxiderende).

9.2. Andre oplysninger

Andre fysiske og kemiske egenskaber

Kommentarer Ingen data registreret.

PUNKT 10: Stabilitet og reaktivitet

10.1. Reaktivitet

Reaktivitet Der er ingen kendt reaktivitetsrisiko i forbindelse med dette produkt.

10.2. Kemisk stabilitet

Stabilitet Stabil under normale temperaturforhold og anbefalet brug.

10.3. Risiko for farlige reaktioner

Risiko for farlige reaktioner Udvikler giftige gasser ved blanding med klorholdige produkter. Reagerer med alkali under kraftig varmeudvikling. Risiko for stødkogning (opsprøjt).

10.4. Forhold, der skal undgås

Forhold som skal undgås Stærke baser. Klorholdige produkter. Angriber aluminium og andre letmetaller, samt zink, messing, bly, tin m.m.

10.5. Materialer, der skal undgås

Materialer som skal undgås Alkalifølsomme metaller som aluminium og zink samt legeringer med disse metaller.

10.6. Farlige nedbrydningsprodukter

Farlige nedbrydningsprodukter Ved brand dannes giftige gasser (CO, CO₂, NO_x).

PUNKT 11: Toksikologiske oplysninger

11.1 Toksikologisk information

Toksikologiske oplysninger

Andre toksikologiske data Der er ikke udført toksikologiske tests på produktet.

Toksikologiske data fra indholdsstoffer

Komponent	Methansulfonsyre
Hudætsning / -irritation	Arter: Kanin. Resultat: Hudætsende. Testmetode: Ukendt.
Alvorlig øjenskade / øjenirritation	Arter: Ukendt. Resultat: Irreversibel øjenskade. Testmetode: Ukendt.
Respiratorisk sensibilisering eller hudsensibilisering	Arter: Marsvin. Resultat: Ikke sensibiliserende. Testmetode: Ukendt.

Andre oplysninger om sundhedsfare

Generelt Virker ætsende.

Potentielle akutte virkninger

Indånding	Aerosoler kan virke ætsende. Indånding kan medføre: Alvorlig skade på slimhinder i næse, svælg, bronkier og lunger.
Hudkontakt	Virker ætsende. Langvarig kontakt medfører alvorlige hudskader.
Øjenkontakt	Stærkt ætsende. Fremkalder stærke smerter og alvorlige øjenskader. Øjeblikkelig førstehjælp er nødvendig. Kontakt med det koncentrerede kemikalie kan meget hurtigt medføre alvorlig skade, muligvis synstab.
Indtagelse	Virker ætsende. Selv små mængder kan medføre alvorlige skader. Kan medføre ætsninger i mund, svælg, spiserør og mavesæk.

PUNKT 12: Miljøoplysninger

12.1. Toksicitet

Økotoksicitet	Store mængder af produktet kan påvirke surhedsgraden (pH-værdien) i vandmiljøet med risiko for skadevirkninger for vandorganismer.
Akvatisk kommentarer	Ingen data registreret.

Toksikologiske data fra indholdsstoffer

Komponent	Ingen data tilgængelig for indholdsstof(fer).
Akvatisk kommentarer	-

12.2. Persistens og nedbrydelighed

Persistens og nedbrydelighed	Produktet forventes at være biologisk nedbrydeligt.
------------------------------	---

12.3. Bioakkumuleringspotentiale

Bioakkumulationspotentiale	Produktet indeholder ingen stoffer, som forventes at være bioakkumulerbare.
----------------------------	---

12.4. Mobilitet i jord

Mobilitet	Anses ikke for miljøfarlig. Produktet er vandopløseligt og kan spredes i vandmiljøet.
-----------	---

12.5. Resultater af PBT- og vPvB-vurdering

PBT-vurdering resultater	Ikke klassificeret som PBT/vPvB under de nuværende EU-kriterier.
--------------------------	--

12.6. Andre negative virkninger

Miljøoplysninger, konklusion	Dette produkt skal ikke klassificeres for miljøvirkninger.
------------------------------	--

PUNKT 13: Forhold vedrørende bortskaffelse

13.1. Metoder til affaldsbehandling

Foreskriv passende metoder til bortskaffelse	Må ikke tømmes i kloak afløb, aflever dette materiale og dets beholder til et indsamlingssted for farligt affald og problemaffald. Spild og rester bortskaffes i overensstemmelse med kommunens affaldsregulativer. Endvidere henvises til Miljøministeriets "Bekendtgørelse om affald (Affaldsbekendtgørelsen)".
Produkt klassificeret som farligt affald	Ja

Emballage klassificeret som farligt affald	Ja
EAK-kode nr.	EAK: 0706 Affald fra fremstilling, formulering, distribution og brug af fedt, smørelse, sæbe, detergenter, desinfektionsmidler og kosmetiske midler
Anden information	Ved håndtering af affald skal tages hensyn til de sikkerhedsforanstaltninger, der gælder for håndtering af produktet. EAK-koden gælder for rester af produktet i ren form.

PUNKT 14: Transportoplysninger

14.1. UN-nummer

ADR	3265
RID	3265
IMDG	3265
ICAO/IATA	3265

14.2. UN-forsendelsesbetegnelse (UN proper shipping name)

ADR	ÆTSENDE SUR ORGANISK VÆSKE, N.O.S. (Methansulfonsyre)
RID	ÆTSENDE SUR ORGANISK VÆSKE, N.O.S. (Methansulfonsyre)
IMDG	CORROSIVE LIQUID, ACIDIC, ORGANIC, N.O.S. (Methanesulphonic acid)
ICAO/IATA	CORROSIVE LIQUID, ACIDIC, ORGANIC, N.O.S. (Methanesulphonic acid)

14.3. Transportfareklasse(r)

ADR	8
Fare nr.	80
RID	8
IMDG	8
ICAO/IATA	8

14.4. Emballagegruppe

ADR	III
RID	III
IMDG	III
ICAO/IATA	III

14.5. Miljøfarer

14.6. Særlige forsigtighedsregler for brugeren

EmS	F-A, S-B
Særlige forsigtighedsregler for brugeren	Ikke relevant.

14.7. Bulktransport i henhold til bilag II til MARPOL 73/78 og IBC-koden

Andre relevante oplysninger.

Andre relevante oplysninger.	Ikke relevant.
------------------------------	----------------

PUNKT 15: Oplysninger om regulering

15.1. Særlige bestemmelser/særlig lovgivning for stoffet eller blandingen med hensyn til sikkerhed, sundhed og miljø

EØF-direktiv	Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 648/2004 af 31. marts 2004 om vaske- og rengøringsmidler. Præparatdirektivet 1999/45/EF. Stofdirektivet 67/548/EØF.
Anden mærkeinformation	Kun til erhvervsmæssig brug. Unge under 18 år må som hovedregel ikke arbejde med dette produkt. Brugeren skal være grundigt instrueret i arbejdets udførelse, produktets farlige egenskaber samt nødvendige sikkerhedsforanstaltninger.

Love og regulativer	Arbejdstilsynets bekendtgørelse nr. 239 af 6. april 2005 om unges arbejde. Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1907/2006 af 18. december 2006 om registrering, vurdering og godkendelse af samt begrænsninger for kemikalier (REACH), om oprettelse af et europæisk kemikalieagentur og om ændring af direktiv 1999/45/EF og ophævelse af Rådets forordning (EØF) nr. 793/93 og Kommissionens forordning (EF) nr. 1488/94 samt Rådets direktiv 76/769/EØF og Kommissionens direktiv 91/155/EØF, 93/67/EØF, 93/105/EF og 2000/21/EF, med ændringer. Miljøministeriets bekendtgørelse nr. 1309 af 18. December 2012 om affald.
PR-nummer	1566672

15.2. Kemikaliesikkerhedsvurdering

Kemikaliesikkerhedsvurdering er gennemført	Nej
--	-----

PUNKT 16: Andre oplysninger

Faresymbol

Ætsende

R-sætninger	R34 Ætsningsfare.
S-sætninger	S26 Kommer stoffet i øjnene, skylles straks grundigt med vand og læge kontaktes. S36/37/39 Brug særligt arbejdstøj, egnede beskyttelseshandsker og -briller/ansigtsskærm. S45 Ved ulykkestilfælde eller ved ildebefindende er omgående lægebehandling nødvendig; vis etiketten, hvis det er muligt.
Klassificering i henhold til CLP (EC) No 1272/2008 [CLP/GHS]	Skin Corr 1B; H314;
Liste over relevante R-sætninger (punkt 2 og 3).	R36 Irriterer øjnene. R34 Ætsningsfare.
Liste over relevante H-sætninger (afsnit 2 og 3).	H314 Forårsager svære forbrændinger af huden og øjenskader. H319 Forårsager alvorlig øjenirritation. H290 Kan ætse metaller.
Anbefalinger vedrørende oplæring	Der kræves ingen særlig uddannelse, men brugeren skal være bekendt med dette sikkerhedsdatablad. Brugeren skal være grundigt instrueret i arbejdets udførelse, produktets farlige egenskaber samt nødvendige sikkerhedsforanstaltninger.
Informationer der er tilføjet, slettet eller ændret	Ændring i afsnit: 9
Version	7
Ansvarlig for sikkerhedsdatablad	Novadan ApS
Udarbejdet af	MP